

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳԵՐԱԳԻՆ

ՈՒՄՈՒՐՈՒ ՄԻԼԻՅԷ ԲՕԼԻԹ ԻՔԻՅԷ ՎԷ ԻԼՄԻՅԷՅԷ

ՄԻԻԹԱԱԼԼԻԳ ՂԱԶԷԹԱ

ՆՈՒՄԵՐՈ 311 ԲԵՐԵՆՄԱՆ

ԻԻՉԻՆՃԻՒ ՍԷՆԷ

23 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1872

Սէտայը Հաղթէթ շինարար Հաճութատա իւշ տէֆա եանի Սալը, Բէնչէնպիհ վէ ճումաա էրթէսի կիւնլէրի քէպիր նիւսիէ իլէ նէշը օլունաճա : Ղաղթէթանը Ապօնաթը Սէնէվի 6 . Ալթը ալըղը 3 պուլուգ վէ իւշ ալըղը 2 մէճիտիլէ վէ պէհէր նիւսիէսի 40 փարա տըր : Թաշրալար իշին բօսթա իւնրէթի զամմ օլունուր : Ապօնաթըն Թարիխի պէհէր ալըն պիրիստէն եախօտ օն պէշիտէն իթիպար օլունաճա տըր : Ղաղթէթայա տէրճ օլունաճա իշին կէսնտէրիլէնէք էպրագ վէ մէքիսթիպ Ղալթաթաա էրմէնի Գիլիսէսի սօգաղլնտա Ն . 19 իլէ մուրագգամ Սէտայը Հաղթէթ մաթպատընա իրսալ օլունուր : Իլանաթըն պէհէր սըրասը իլք տէֆա 100 փարա , իքիւնճի տէֆա 60 փարա տըր : Ուղուն նէշիլյաթ իշին ալընճա բաղարըղ օլունուր :

Ս.ՍԻԹԱ.ՆԷ 23 ՆՈՅԵՄԲԵՐ

ԻԼԱՆ

Պէշ օղլունտա , Սազըզ աղա-
ճը ճատտէսինտէ քէպիրն օլուպ
կէչէն հարիգը քէպիրտէ միւհ-
թէրէք օլմուշ օլան Բոււմ Գա-
թօլլի միլլէթի քիլիսէսի , պու-
քէրրէ միլլէթը մէրգուլմէ միւ-
թէպէրանըն վէ պազը Գաթօլլիք
տինտարանըն իանէսիլլէ միւճէտ
տէտէն ինչա վէ պինա օլունա-
րագ , եարընքի ճումաա կիւնիւ-
զիյնէթըրու հանիլլէ իճրայը պին
վէ գուտտասը շէրիֆ Թագտիս
գըլընաճաղը պիւճիւմլէ Գաթօ-
լլիք տինտարանընա խասսէթէն
Թէպիլղ գըլընըր :

Ալթըն Գալլի Պէշիլլէ Գալլի Չէլլի
Բէրիլլէ Վ Ս. Յալլէ Գալլիլլէ
Գալլիլլէ Գալլի Բալլիլլէ :

Բէնտինի գաթօլլիք զանն իտէն Հե-
րետիկոս Գիւրէիլան էֆէնտի ուսուլ վէ
նիզամաթըն մուղայիրիտէ Ալթընճը տայ-
րէ իլէ պիւ իթթիֆագ վէ պիշարէկեան-
տէն զասպ իլլէտիլլի սէնէվի պէշ եիւզ լի-
րալըք ագարա մէտարը քեաթի օլմագ ի-
շին , պազը աահապը խայրաթ վէ շէֆգաթ
զէվաթտէն վէ Գաթօլլիք ահալիսիլլէն
Թէրաքիւմ իտիլէն ագճէ իլէ պիւ ինչա
ազտէմճէ Թարաֆը մէճումուրանտէն ախէ-
րինէ ագտը գօնթրաթ իտիլլիլլէ տիւքքեան-
լարը , Շէյթան Նիգօլլիլլէ տայիրէի մէզ-
քիւրտէ գօնթրաթ իթմիլլէ վէ պունուր

էմրը իճրասը տախի Չէլլիլլէ Բէթրաքիլլէ
իհալէ գըլընմըլ տըր :

Գալլը քի Չէլլիլլէն իւհտէսինէ ի-
հալէ պուլըրուլան իշպու մէճումուրիլլէթին
Թէմամէի իյֆասը զըմննտա իսթիմալ օ-
լունան Թէտապիր , պու անէ տէկին ֆա-
հիշէխանէլլէ պիլէ իճրա օլունամմըլ ի-
քէն , ֆազըր ֆուգարանըն էքմէյինէ , նա-
ֆազարանա եարտըմ օլան իրատլար հագ-
գընտա իճրա օլունամասը , սօղորուսու տայ-
րէի մէզպուրուրն նամուսունա շէրէֆ կէ-
թիլլէնէք մէվաւտտէն պուլունամատըղը պիր
տէլլիլլէ քեաթի տիր :

Իմտի Չէլլիլլէ Բէթրաքիլլէ , հէր նէ
գատար տայիրէիլլէ մէզքիւր Թարաֆընտան
ֆուգարահանէ մէճումուրէրին իճրա մէր-
տիլլէ էչեաթըն տիւքքեանտան տըշարը ա-
թըպ , վէ Շէյթան Նիգօլլիլլէն Շէնիշէիլլէ-
տէն Թաշըտըղը վէ կէթիլլէնէլլէ մաթա-
լարը տիւքքեանը մէզքիւրէ վազ իլլէմէսի
Թէմպիլլէ գըլընմըլ իսէ տէ , մուսիլլէրէն
մէճումուրան Թարաֆընտան իշթիլլէն օ-
լունտուրտա , Պապը Ալի ճանիպի սամի-
սինտէն սուտուր իտէնէք էմրը Ալիլլէ տէ-
կին մուամէլաթըն Թէթիլլէ օլունամասը Չէ-
լլիլլէ մէրգուլմա էմր օլունամուշ իսէ տէ ,
պու Չէլլիլլէ պիր Թարաֆտան էչեա Թա-
շըմագտա օլան էլլի ալթմըշ գատար Շարգ-
լը կիւրուհիլլէն ուշարիլլէ , նանիլլէր ,
էքիլլէր , պէրպէրլլէ , սաղըր սըղըրլար
պըճիլլէրէ խիթապ , արթըք էչեա Թա-
շըմայընըղ մէճումու տուր տէյու աղըր իլէ
սէյլլէյիլլէ , տիկէր Թարաֆտան էլլի իլէ
արդատան կէթիլլէն տէյու իշարէթ իտէ-
րէք , Շէյթանըն քեաթիլլէ էչեաթը տիւք-
քեանա գօնուլլուշ տուր :

Գաթօլլիլլէրին քիլիսէլլէր զասպ վէ
զապլթ օլունամայա գըլյամ իտիլլիլլէ տէ , նէ
հիքմէթէ մէպնի տիր քի մէզհէպի ախէր-
տէն Շարգլըլարա մուսվէնէթ օլունուլլոր . . .

պիր վաղըթ պէյլլէ մատտէլլէրէ իլհագ օ-
լան զապլթիլլէ սէրճէրրահը Սաաքիլ է-
ֆէնտի իտի , հէլլէ քի պու պիր գաշ տէ-
ֆալլէր զապլթիլլէ միւշիլլէթը ճէպիլլէսին-
տէն Թէքտիր օլունտուղու իշին , պու
կիւնքի կիւն պու Թարը մատտէլլէրէ իլ-
հաք օլմագլըղտան ֆարիղ օլտու . . . շիմ-
տի տէ Բէթրաքի նամընտա կիւզէլ վէ
րէնկեամիղ գօմիսէր գուշաղը գարըմը-
ղա պիր Չէլլիլլէ չըգտը :

Կէչէնլլէրտէ Պայրամ սօգաղը տէմէքլէ
մաարուլլէ էշիլլէրը կիւրուհիլլէն վէ միւթէ-
պէրանը ահալիլլէն իսքեան իթմիլլէ մա-
հալլէյէ պիր Թագըմ ֆահիշէլլէրին իգա-
մէթ իթմէսինէ սէպէպը միւսթաքիլ օլան
Չէլլիլլէ Բէթրաքիլլէն էվլէլլէ պէ էվլէլլէ
քէնտի խանէսի իճարէ վէրիլլէսիլլէ , պա-
տէմա տայիրէիլլէ մէզքիւրէ արզուհալլէր
Թագտիլլէ օլունամուշ իսէ տէ , աւլա հալա-
լէի սէմմ ու իթիպար օլունամամը օլտու-
ղունու եաղմըլ ըտըք , էշիլլէրը կիւրուհի-
լլէն շու հագըղը իշթիլլէրէն Սլթըն-
ճը տաիրէ Թարաֆընտան իճրայը հալէ
Թէչէպիլլէ օլունաճադ եէրտէ , պունուն
աքսի , մահալի մէզպուրէ կէնիտէն պիր
խանէի մէքրուհիլլէն նաղլ իթմիլլէ օլ-
տուղու իսթիլլէպար գըլընմըլ տըր : Շու
հալէ նաղարէն Սլթընճը տայիրէիլլէ պէլլի-
լլէտէ իսքեան իտէն էշիլլէրը կիւրուհի ,
քէնտի սէմմ վէ մահալլէլլէրինէ պատա-
զիյն բէք տէ էմիլլէթ իթմէլլէլլէ լաղըմ
կէլլիլլէ , վէ մահալլէ մէզքիւրտէ սաքին
ֆամիլլէպը միւթէպէրէ գօմիսէր Բէթրա-
քիլլէն սէպէպի իլէ մահալլէլլէրինէ կէլլէն
ֆահիշէլլէ իշինտէ օլունամայաճաղըլարը
ճիշէթի իլլէ , քէնտի խանէլլէր պունուն-
տուղու հալտէ ֆահիշ ֆիլյաթլլէր իլլէ տի-
կէր խանէլլէր իսթիլլէր իտէրէք նաղլ ի-
տէնէլլէրին տախի խապէր ալմըրը տըր :

Ահալիլլէն Թագտիլլէ իթմիլլէրի ար-

զուհակէր աճապա նէ սէպէպէ մէպնի իճ-
րա օլունմայօր, Չէլէպի Բէթրաքինին խաթ-
րնա մը ըսէթ օլունմայօր, Եօգսա մէր-
գունուն տաիրէտէ մատամլարն հալինէ
մէրհամէթ իտէն աղալար նէզտինտէ թէ-
սիրի նուֆուզու վար տըր տա ահալինին
հազըլարզուհակէրինտէն իսէ անըն նուֆու-
զունա գարըլ հարաքէթտէ պուլունունմա-
մաւը մը թէրճիհ օլունմայօր, վէ Եսպտէհ-
լի ըրդ կիւրուհինի, քէնտի մահալէսինտէն
րահաթսըզ վէ սէմթը ախէրէ նազլէրինէ
սէպէպ օլմագ, աճապա շու Չէլէպինին
Պայրամ սօգաղընտաքի իրատընըն սայէ-
սինտէ սայըր մահալէրտէ տախի ագար
բէյտա իթմէսի իչին մի միւսաատէ օլու-
նույօր:

Էլհասըլ Ս.թընճը տաիրէնին Չէլէպիի
մէրգումէ շիմտիտէն պիր քիւչիւք միւ-
սաատէսինի տախի միւչահէտէ իտէյօրուզ,
Շէյլէ քի, Շիլի սօգաղընտա ինչասընա
Եէնի պալատըլը խանէնին սօգաղը օն ի-
քի արընա գարար վէրիմիլ Իքէն պէրայը
խաթը օն պէշ բարմագ գատար սօգաղա
Եիւրիւմիլ տիւր, մէրգում, միւհէնտիս-
լէրին կէօղլէրինի աճապա նէ իլէ պօյա-
յօր քի կէօրմէյօրլար: Էպնիյէ, շիմտիքի
հալ զէմինտէ օլունմայօր հալտէ, վագաա
իլթիքեա օլունմայօր տըր, վէ լալին
Եիւրիւմիլէ պալար իսէ իգաճէի տալա
օլունմայօրը շիմտիտէն իլպար իլէրիզ,
չիւնքի Չէլէպի Բէթրաքինին սէմթիւսի
իչին մահալէսինի Պայրամ սօգաղը կիպի
մուրտարլայամայըզ:

Հալէպտէն Գ.թէյէ «Յիւն» Եաղըլան
պիր զըթա մէթուպուն թէրճիւմէսի տիր:
Բիլիստէ միւթէմէքքին Էրմէնի Գա-
թօլիքէրի իւմմէթը գաթօլիքեանըն ըէի-
սի Եքրէմինտէն Շիլմիթիք իլան օլունմայօր
պիր Բ.թէյէ (Ստեփանեան) քի մուգատ-
տէմա Ռօմատա սըֆաթը րահիպանէ Եա-
գըլմաղ պիր հարաքէթտէ պուլունունտու
Եճիլտէն թէքտիր օլունմայօր) ճէպրէն
իւզէրլէրինէ նասպ ու թային գըլընմաթը
իլէ սապի սիւպիանէ իսիլաթը մէզհէպ
թէտրիս իթմէքտէ օլունմայօրտան վէ պու-
հալ իսէ Գաթօլիք ֆամիլէալէրինին վիճ-
տան վէ գամիլէրինին իսիլալնա մուհիպ
պիր քէյֆիյէթ օլմաղ իլէ մէրգում բա-
բաղը գօլմուլլար, Երտէհու մէրգումուն
հիւքիւմէթ վագը օլան իլթիքեաթը իւզէ-
րինէ Էրմէնի Գաթօլիյի միւթէպէրանըն-
տան պիր հայը զէվաթ մահպէսէ իլգա
իսիլմիլ իսէ տէ, մուախարէն թախիս
գըլընմաթ տըրլար:

Պիլլէր գարայիպ նէվինտէն օլարագ
Եհալինին վիճտանըն մուգաիրինտէ հարա-
քէթէ ճէպր իսիլմէսի իլմի մանթըգա
գարըլ օլունմայօրտան շու միւթէտիլանէ
թապիրաթտան պալագա պիր շէյ տէյէմէյիզ:

— Թըլլինի սանի 13 թարիլիյէ
Իսիլէնտէրունտան ալիլ իլլէտիլիմիլ պիր
գըլթա մէթուպու իսիլալա իտէրիլ:

Շու արա Իսիլէնտէրուն իլէ Հալէպ
թարիլէրինտէ Եմիլիյէթ քեամիլէն գալգ-
մըլ տըր:

Մահուտ պիր քիւրտ Եչըլա քէնտի
ըիւֆէգաթըլա գուհուր իսիլալ քէրվան-
լարը վուրարագ Եօլճուլարը սօյուպ մալ-
լէրինի զասպ իթմէքտէ տիրլէր, չէնտ
կիւն աղտէմ պիր գալ նէֆէր Եօլճու քէր-
վանա թէրֆիլէն կիթմէքտէ օլունպ, Ես-
նայը րահալէ ճիւմէսի տէ սօյուլտուլար,
վէ տիկէր պիր քէրվանճը տախի Եօլիւմ
տէրէճէսինտէ մէճրուհ օլուն:

Իչպու հարամինին իսիլ Կուրթօ օ-
լունպ, Հէրքիւլէս գուլլէթինտէ գարպը
վէ ճէսարէթտէ տախի Եմալի նամէս-
պուդ պուլունարագ Եքսէրի բիատէ տօլա-
լըր, վէ հարամիլիյինտէ տախի հէր ան
գըլաղըլ իթմէյիպ պաղը Եչըլէֆ սաա-
թընա թէսաթիւֆ իտէն Եօլճուլարա ալի-
ճէնապըզ իլէ միւրվէթ վէ իհսանլէր ի-
տէրէք քէնտինտէ տօթլար տախի բէյտա
իթմէքտէ տիր:

Կէչէնլէրտէ նէֆէրաթը ասքէրիյէ-
տէն պիրի, ասքէրիլէքտէն չըղըպ մէմլէ-
քէթի ճանիպինէ թէհիւլ իթմէք իւզրէ
Եչըլալ աղիմէթինտէ պու Կուրթօյա րասթ-
կէլիւր, մէրգում պաքէրի իսիլմիլագ իթ-
մէյէ պալատըլտա իւզէրինտէ Եիւրմի
պէշ ատէթ իրաթը օլունմայօր վէ պու-
մէպաղ իլէ տախի մէմլէքէթինտէ թէ-
հիւլ իտէճէյինի ասքէրի մէրգումուն պէ-
յանը իւզէրինէ, պու ալիճէնապ հըրսըլ,
պու մըգտար ագճէնին Եօլլէ պիր զիյնէ-
թէ քեաֆի օլամայաճաղըն ասքէրի պիւ-
պէյան, քէնտի թարաֆընտան իհսան օլ-
մագ իւզրէ Եէթմիլ պէշ ատէթ իրա ի-
թա իթմիլ տիր տէյէրէք քի, պու Եիւլ
լիւր իլէ պիր ատամ սըրասընտա պուլուն-
նապիլիւսին իմտի տուրմա հայտէ սէրիան
մէմլէքէթինէ կիթ քի պիր չօդ չօճուդ
բէյտա իտէսին:

— Եինէ մահալը մէզպուրտէն շու
վէչի իլէ թահրի օլմուլ տուր:

Պիր գալ սէնէտէն պէրու գուրագ-
լըզ հիւքմ իթմէքտէ իտի, պու քէրրէ
պուրայը սու պաստը, ֆագաթ պիր կիւն-
տէն զիյատէ թէմտիս իթմէտի:

Չայաթըլը չօդ տուր, պաղլէլէրտէն
թիւթիլլէրիմիլ քեամիլէն սիւրիւպ
կէթիւրտիւ, վէ իքի իւչ քիչինին տախի
թէլէֆ օլունմայօր ըիւլայէթ օլմագտա տըր:
(Գ.թէյէ)

Ստամպուլ վէ պիւլատը սիւլասէ ահա-
լիսինին տախիս իհթիւմէն քեաֆի օլա-
ճագ սույուն թէտարիքի իչին թէչըլ օ-
լան գօլիսիճն պու քէրրէ Պէրիօզ ճիւլա-
րընտա Շէյթան տէրէ նամ մահալտէ Եէ-
նի պիր պէնտին ինչասընա գարար վէրմիլ
օլունմայօր զաղէթալէրտէ կէօրիւմիւլ
տիր:

— Կէչէնտէ Յէթիհ ճամիսի ճիւլա-
րընտա Խաֆիյէ մէհմուրլէրինտէն պիրի
պիր միւտտէթտէն պէրու սաթիլիլ իթ-
մէքտէ պուլունանլարտան պիրինէ թէսա-
տիւֆ իթմիլ վէ թուլունպ զապլիյէյէ
թէսիլմ իթմէք իսթմիլ իսէ տէ հըրսըլ
ճէպինտէն պիր ըէվալէր չըգարըպ թէպ-
տիլի մէրգումուն ճէրհ իտէրէք սալիւլ:

մուլ օլունմայօր իչիթիլմիլ տիր:

— Նէզտը Սալթանաթը Սէնիյէտէ
պուլունան իթալիս սէֆիլի Գօնթ Պար-
պօլանինին տէվլէթը միւչարիլլէյա ճա-
նիպինտէն ալտէթ իթմէսինի հալի քէն-
տուսինէ Եմր կէլիլի շուու պուլմուլ իսէ
տէ պու հալատիս քիւլլիլլէն Ես ու Եսաս-
տան վարէսթէ պուլունունմայօր Իպի-
Եաղըլ:

— Լէլիլ Թայիլ զաղէթաթը ճանիպը
Պապը Ս.իտէն պիր մահ միւտտէթ իլէ
թաաթիլ զըլընմալ տըր:

— Կէչէնլէրտէ Գարա տէնիլլէրտէ գու-
հուրա կէլէն ֆուրթուլալալալալ հայը
սէֆային գարայա տիւչէրէք զարդ վէ
թէլէֆ օլմուլ տուր:

— Մուտանիս իլէ Պուլսա մէյանըն-
տա ինչասը միւթաալէր պուլունան թի-
մուր Եօլ խաթթը իչին լաղըմ կէլէն
քէչի վէ մուլայէնէնին իճրասը զըմընտա
մուգաթտէմա Ռում Ելի թիւմուր Եօլ գուր-
բանտար մէհմուրլէրինտէն օլունպ մուլա-
խարէն Նաֆիա նէզարէթը ճէլիլլէսինտէ
միւթաալտէմ պուլունան Միւսիւ Մարգօ
նամ միւհէնտիսին Պուլսա ճանիպինէ ի-
զամը վէ խաթթը մէզքիւրիւն տախի
Կէյվէ իլէ Եսիլիլլէր թիւմուր Եօլունա իլ-
թիհաղը մուգարէրէ տիր:

Ենի Եիւլիլ Խայիլ

Վարօրլէրինտէն պիրի Գուրուլէչ-
մէտէն Եսնայը հարաքէթինտէ, Եօթտէն
պիր քիմալ վարօրպ պիւմէք իւզրէ կէլիլ
իսէ տէ, վարօր հարաքէթ իթմէքտէ Իքէն
մէրգում իչըրի կիրմէք իչին աթըրըլը
Եէրտէ հէր նասըլ իսէ տէնիլլէ տիւլմիլ,
վէ վարօրուն գաթտանը պուլունան մէր-
համէթսիլ զաթ հէր քիմ իսէ մէրգումուն
հալինէ սալա րահմ իթմէյիպ վարօրա Եօլ
վէրէրէք պարագալ սալիւլմուլ, պատէհու
օրատա պուլունան գայըլլարտան մէրգում
թալիլս գըլընմալ տըր:

Ինսանիլլէրին խարիճինտէ վէ համի-
յէթսիլլիյին տալիլլինտէ Շիւքէթը Խայ-
րիյէ վարօրլէրի գաթտանլարը թարաֆըն-
տան հէր Եէվմ վուգուա կէթիլլիլլէքտէ
օլան մուլմէլլէ վէ հարաքէթը թաղպի-
հէլլէր, վէ իտարէ հաղընտա միւթէմա-
տինէ մէսմու վէ զաղէթալէրտէ գրաթ
օլունան իլթիքեալէր արթըք տէրէճէյի
նիհայէլլէ վասլ օլմագտա պուլունմաղին,
Շիւքէթը մէզքիւր ըէիսի պուլունան զա-
թըն նաղարը տըղաթընը տալլէթ իտէր
վէ պատէմա շու իլթիքեալէր վէ մէրհա-
մէթսիլլիլլէր գաթտան վէ մէհմուրան թա-
րաֆընտան թէքրար օլունուր իսէ, Խայրի-
յէ նամընը պիլ տէ Խայիլ կիպի Շէրիյէ
թէսիլլէ իլլէմէյէ մէհպուր օլաճաղըլը
իթիւրաֆ իլլէրիլ:

Իլիալալա սա ճօյնալալալալ

Իթալիալա կէչէն այլն իչինտէ լաէն-
գաթի Եաղան Եաղմուրար հէր նէ գա-
տար նիհայէթ պուլունալ իսէ տէ ինչարըն
ճօյնաթընտան խայլի արաղի Ելան սու իլէ
գաթըլ օլարագ զրաթըն քիւլլիլլէն մէս-

տուտ դալածաղը ճիհէթի իւն ահալինին միւսթէրապ օլաճաղը պէտհի տիր :

Մօնթէ վէ Ֆէրարա այալէթլէրի իսէ պիւթիւն պիւթիւն էսէֆ իտիլէճէք պիր հալտէ օլուպ , այալէթը մէգըիւրէլէրին հէ ման սիւլիւսլէրի սու ալթընտա գալմըլ տըր , մուգատաէմա էքիլէն թօխումլար քեւամիլէն թէլէֆ օլմասը իլէ պատէմա սուլար չէքիլմէտիքճէ տէֆայի սանի օլա րադ թօխում գէր իտիլմէյէճէլինտէն շիմ տիրիք վուգու պուլան խասարաթ նէրատ տէլէրտէ օլուգու մալիւմ օլունամամըլ տըր :

Բօ նէհրինին թուղեաննտան տօլաթը եիւզ պինտէն միւթէճալուզ քէսանն սէ ֆալէթ վէ փէրիլանիլթիլնէ իթալիա հիւքիւմէթի թարաֆընտան պիր տէվա թէհարրի իտիլմէք իւզըէ իքէն մուախ խարէն զուհուր իտէն թուղեանտան միւ սապ օլան պուլնճա զարարտիտէլեանէ հիւ քիւմէթը միւշարիլէյա ճանիպինտէն պիր իանէ տէֆթէրի քիւշատ օլունարադ , միւ ճիպինճէ դալ թարաֆընտան 40 պին ֆորանդ վէրիտիդի կիպի , հալմէթլու Բա րա հաղըթլէրի թարաֆընտան տախի 3000 ֆրանք իթա պուլըրուլմուլ տուր :

ԶՐԱՍԹԸՄԸ

(Կէլէն Նուրբոյան պէհէ)

Զրաթ խուսուսունտա աճէլա իթ թիլաա իտիլմէսի լաղըմ կէլէն վէ հալը հաղըրէճէ պէլքի պալատէ պահա իթտի յիմիդ թէտալիլէրտէն պին գաթ զիյատէ միւհիմմ կէօրիւնէն մէսէլէ , թահսիլաթէ մուաֆըդ ատալէթ օլաճադ վէ հալը պար թաղէիք ալթընտա էլմէյէճէք պիր գաիտէ վազ իթմէք տիր , վէ պու պապ տէ եաբըլան նիգամաթէ կէօրէ , վէ պէ տէլաթը ասքէրիլէնին թահսիլի եիրմի թաղսիլթէ վէ օ թաղսիլթէր չուպաթ իլէ մարտ իսթիանս իտիլէրէք պիրէր թաղսիտի մարտա վէ իքիլէրի հաղիրան վէ թէմու գա վէ իւչէրի աղսթօս վէ իյուլ վէ թըշ րին էվլէլէ , վէ իքիլէրի թըշրին սանի վէ քեանունի էվլէլէ վէ պիրի քեանունի սանիլէ թաղսիմ իտիլմիշ տիր :

Հալպու քի միւլքտէ պէշ գարիլէնին թահսիլաթէ զէմանը գապիլիլթէրի պիր պիրինէ պէյիլմէզ , եիրմի , եիրմի պէշ նէվի մէղըրուլթ վար , հէր պիրի պաշգա պաշգա վաղըթտա մահսուլ վէրիլ : Հէր մահսուլ պիր պաշգա զէմանտա փաթըրը , քէօյ օլուր ահալիսի իւճրէթիլնի բէլին ա լարադ երլըքճըրըլա կիտէր , հըտմէթէ կիրտիլի թէքեալիֆի տէֆաթէն ալմազսա , պիր տահա թահսիլ օլունամազ , քէօյ պու լունուր , հալըր եէօլմիլէ իլէ րէնչպէր լիք իտէր : Պինայէն ալէյս պօրճունու գըրգ թաղսիլթտէ պիլէ վէրէմէզ :

Հալ պէօյլէ իքէն հիւքիւմէթլէրին է լինտէ թաղսիտը զէմանը կէլիլմէմէք էմը իտիլմիշ , պուլնտան պաշգա պի համ տուլլահ թաալա հէր նէ գատար թահսի լաթա տըրգաթ իթմէյօր տէյու մէճմուր աղլ էտիլմէք ատէթի պիր թարաֆ օլմուշ

իսէ տէ , թահսիլաթտա չիտտէթ կէօսթէ րէնլէր մէմտուհ օլույօր վէ պէլքի սըրասը տիւշտիւքճէ պու մէմտուհ յէթ պաղը խա թայաթըն իղմաղլէ կէլիլտիլթէսինէ տա խի մէտար օլույօր , պիր թարաֆտան տա խի Նաֆըս բաշա զէմանընտա մը էմալ տէֆթէրլէրինէ գայտ տիւշտիլթիւմիւշ տիր , նէ տիր վիլայէթ իքիտէ պիրտէ (հէր նէ եաբըրըսա եաբըրպ վէ հէր նէ սիւրէթ իլէ թէտարիք օլունուրսա օլունուպ խա զինէի ճէլիլէյէ քիւլի ագճէ կէօնտէրիլ մէսի) թալսիլթիսինի հալի չիտտէթի չիտ տէթիլ մուհարբէրաթ կէօնտէրիլպ տու րուր : Պու հալլէրտէն տօլաթը մահսուլ վէ մանը կէլտիլի կիպի չարէսիդ թահսիլաթ իլին զապթիլէլէր հալըն պաշընա տիւ չիւյօրլար , վէ զաթէն փէք քէսըթլի օլ մայան թէքեալիֆ պու եօլտա իճրա իտի լէն նապէճա վէ նապիտ պիհէնկեամթադ Եիլաթ իլէ գանթար հիսապընճա աղըր լաշըյօր : Նասըլ պիր մէրամ իլին էլէ պիր րէնչպէր ալալմ , վէ թէսիլը քէ լամ իլին քէնտիլի բամուգ զրաթընտան վէ իսմինի Սիլ ֆարը իտէլիմ տէ պիր քէրրէ հալինի թէհիլ իլէյէլիմ :

Սիլ օրթա հալի չիֆթճի իսէ սէնէտէ պին գըյէ բամուգ գօղասը հասըլ իտէր , էօշրիւ կիլթտիքտէն սօնրա էլինտէ տօ գուզ եիւզ գըյէսի գալըր , պին օքկա բամուք հասըլ իտէն պիր րէնչպէրին վէր կիսի էն միւթէտիլ օլան եէրլէրտէ իքի եիւզ իլէ իքի եիւզ էլիլ զուրուշ արա ռընտա պուլունուր :

Եիմտի Սիլ գօղասընը էլէ ալընճա , զապթիլէ իլէ քէօյ մուլթարը պաշընա պինէր , չիւնքիւ թաղսիտի ֆէրտ իլին տէլիլ քէօյլէր իլին օլարադ կէօյա հէր այըն մալսուսաթընը քէօյլիւնին մահ սուլունու օ մահա թէսատիլի իտէն թա գըմ թէսվիլէ իտէճէլինտէն ֆարը իթտի յիմիդ Սիլ եալընը բամուգճը օլուղուն տան տէֆաթէն վէրկիսինի իսթէրլէր , պիլարէ պիր հիւքիւմէթէ գօշար , գօղա սընը պըրգլայըպ տա սաթմադ իլին պիր այ վատէ իսթէր , հիւքիւմէթ միւսաատէ իթմէզ , չիւնքիւ մահսուլ զէմանը օլմադ մինասիպթիլլէ թահսիլաթէ սըղըշտըր մադ իլին պիրպիրինի միւթէաղըպ էլին պիր չօդ միւլէքիտ էմիլլէր ալըն տըր , ալիլէ վէլիլէ միւսաատէ օլունսուղու հալ տէ իսէ թահսիլաթըն արգաղը քէսիլիլ : իթիլաթընտա պուլունուր մէսուլիլթէ տէն գօրգար :

Սիլ իսէ հապս օլունաճաղընը աղնա տըրը կիպի չարէսիդ թահիլ նամընտաքի օլան միւհիլթէքիլլէրտէն պիրինէ կիտէր , մաթաընը արըլ իտէր , անլէր իսէ հիւքիւ մէթիլն թաղէիքիլի վէ րէնչպէրին աճգի նի պիլտիլթէրինտէն պին տիւրիւ քէշա քէստէն սօնրա մալինին մէճմուրի պիրտէն ալմադ վէ գօղատան նէ գատար թօհում չըգար իսէ , հէր օքքասընը գըրգար բա րայա կէրու վէրմէք շարթլարըլա քընէ սի նիհայէթ եէթմիշ փարա հիսապընտան գօղասընը ալըր :

Տօղուզ եիւզ օքքա գօղա իսէ եէթ

միշէր բարատան պին ալթըր եիւզ սէքսէն եէտի զուրուշա պալիլ օլուր , տօղուզ եիւզ օքքա գօղատան պէր միւթատ 430 օքքա թօհում գուհուր իթտիլինտէն , օնու իսէ : մուգալլէլէ միւճիպինճէ գըրգար բարա հիսապըլլա Սիլին կէրու ալմասը լաղըմ կէլէճէլինտէն պալատէ կէօսթէրի լէն եէօքիւնին տէօրթ եիւզ էլիլ զու րուշու պէօյլէ կիտէր , էլտէ պին իքի եիւզ օթուզ եէտի պուշուգ զուրուշ գա լըր պուլուն իքի եիւզ օթուզ եէտի պու չուգ զուրուշու իլէ տէ վէրկիլիլնի գաբա տապիլիլ իսէ տօղուզ եիւզ օքքա գօղա յա պէտէլ եալընը պին զուրուշա մալիք օլմուշ օլուր , ֆաղաթ պուլուն պիր սէք սէն եիւզ զուրուշու տախի իմամ ալաիտի վէ մուլթար մէսարիֆի կիպի չէյլէրէ կիտէճէլի ճիհէթիլլէ Սիլին էլինտէ եալընը տօղուզ եիւզ զուրուշ գալըր , մալի օլան տէօրթ եիւզ էլիլ օքքա թօ հումու րէվաճը պիր վաղըթտա տիւշիւ րէրէք 23 էր բարայա սաթապիլիլտէ իքի եիւզ եիլմիլ ղէշ զուրուշ գատար տա անտէն հասըլ իտէրտէ պիր սէնէլիք սաի նին թօի եէօքիւն մահսուլու պին եիւզ եիրմի պէշ զուրուշա պալիլ օլուր քի , Սիլ , տալըն պիր հիմայէի մալսուսէսի նէ մաղհար օլարադ պիւթիւն պիւթիւն պօրճտան վարէսթէ պուլունսա վէ եէյէ ճէլի գատար զալիլրէ բէյտա իթսէ պիլէ եինէ օ գատար բարա իլէ թա մահսուլ զէմանընա գատար չօլուղունու չօճուղու նու պէսլէմէյէ վէ չիֆթիլնի չուպուղու նու իտարէ իթմէյէ պիլ թապի միւլթէ տիր օլամազ , Սէնէ արասընտա պիր , պին իքի եիւզ պին իւշ եիւզ զուրուշա տահա գաթիլէն միւհիլթաճ կէօրիւնիւր , չարէսիդ ալըլ վէրիլ իթտիլի միւհիլթէքիլէ կիտէր կէլէճէք սէնէ իլին թահսիլ իթտիլի տօ գուզ եիւզ գընէ գօղայը էկէր սէլիմ թարիլիլլէ վէ պու սէնէնին ֆիաթըլլա սաթմայա մուաֆադ օլապիլրտէ , քէնտուսինի ֆէլէլին էն զիտտէ միւսաատէսինէ մազ հար օլմուշ պահիլթարլէրտէն ատտ իտէր , էլինէ կէլէն բարա պիր աղ զիտտէ կէ լիտէ օ տա պիր աղ տահա սըղընտըրը կէլիլնիպ իքի սէնէլիք սալինին մահսուլինի պիր սէնէտէ իֆնա իտէր կիտէր :

Կէլէճէք սէնէ մահսուլ վաղըթտա իսէ , հասըլ իթտիլի գօղայը եինէ մէյ տանա կէլուր կէլմէզ թահսիլաթ իլին սէ նէի սապըգա եօլունտա սաբտըրաճաղա րընտան պէտէլի վէրկիլիլլէ մաաիլիլթը զարուրիլթիլնէ քիֆայէթ իթմէզ իքէն , մահսուլ զէմանընտան պիր այ սօնրա մուլա թար կէլիլ մալինի իսթէր , պիլարէնին եա էօքիւզիւնիւ սաթտըրըր , եալսոտ մաթլուպունու , բամուղուն րաիճի իւզրէ հիսապ իտէր իւզէրինէ եիւզտէ օթուզ գատար ֆաիլ զամմ իտէր , արատան իւշ սէնէ կէլմէզ Սիլ չիֆթիլնի չուպուղունու գայպ իտէր , էկէր մուաֆադ օլուպ տա մէնաֆի սանտըրընտան էօքիւզ ալաճադ գատար բարա իսթիքրազ իտէմէզ իսէ , պիլարէ պիւթիւն պիւթիւն մահվ վէ բէ րուշան օլուր : Հալ պու քի : էկէր Սիլ ,

հիւքիւմէթտէն նիյաղ իթտիյի պիր այ միւհլէթի ալսա իտի միւհլէթիւրէն րէնչ պէրին քէնտի այաղարընա կէլմէտիյինի կէօրիւննէ հէր եէրտէ մահսուլ զէմանը եիրմի կիւն կէչէր կէչմէզ թիւննարլար եէթիյմէքտէ, վէ րաիճ թէգարիւր իթմէքտէ օլմասընա նաղարէն պիւթիւն պիւթիւն ալըգտա գալմամագ իչին չարէսիզ քէօյլէրէ տէօթիւլիւրտիւ օտա մահսուլու նու գօղանըն գըլմէթի սահիհէսի օլան օղգտա իւչ ղուրուչ իթիպարըլյա աա թարտը, վէ պու սիւրէթլէ էլինէ իքի պին եէտի եիւզ ղուրուչ կէչէրէք պու նուն իւչ եիւզ իքի ղուրուչունու վէրկի վէ ալայիտէ վէրսէ եինէ քէսէսինտէ իքի պին իւչ եիւզ էլլի ղուրուչ գալմամագը ճիհէթիյլէ պու փարա իլէ եէմէքիյի սէնէ ալսէրինէ գատար իսթիգրաղա միւհլ թամ օլմագըրըն կէչինտիւրէպիլիւրտի:

Բէնչպէր պու սիւրէթլէ իրատընը մասրաֆընա ուլտուրուպ տա թահսիլթ վէ եա տէյն իչին քէլէվմ հապա օլուն մագ վէ եա չիթի չուպուղունու սաթմագ էնտիյէլէրինտէն գուրթուրուր իսէ, պիլ թապի կէօնիւնէ չէվգ կէլիւր, մէնաֆի սանտըղընտան բարա իսթիգրաղ իտէր էլինտէն կէլտիյի գատար ղըրաթընը իլէրուլէտիւր, ըիֆահէ նայիլ օլուր, սէրվէթը միլիյէտէ պու կիւնքի պուլուն տուղու թէտէննի հալինտէն գուրթուլմաղա պաշլար:

Իլթէ պու միւհլահաղաթէ նաղարէն, հէրէնքին թէքեալիֆի հալգըն իսթիֆատէսինէ մանի օլմամագ իւզրէ նէ սիւրէթլէ վէ նէ զէմանլէրտէ թահսիլ օլունապիլէ. ճէյի պիր քէրրէ պիլէթրաֆ թահգիգ օլունիա տա հէր վիւլայէթէ հէր լիւլայէ տէյիլ, պէլքի հէր քէօյէ օ թահգիգաթէ կէօյէ պիր թահսիլթ թէրթիպ օլունսա ահալի մահսուլունու նըսթընտան զիյա տէսինի գաղանմըչ օլուր:

Պու եօլտա պիր ուսուլը թահսիլ, իսաղինէնին ինթիզամը մուամէլթընա քեաֆիլ ոլամատըղը սիւրէթտէ պու ինթիզամը իթմէք իւզրէ վէրկիտէն թամա մէն վիւրուտի լաղըմ օլան մըգտար իչին պիր պանգա իլէ հիսապ ալըլսա տա անա վէրիլէճէք գօմիսիօն վէրկիյէ զամօլուն սա եինէ ահալի չիմտիքի օղրատըղը խասարլարտան լաղլ պէչտէ տէօրտիւնտէն թախիս իտիլմիչ օլուր:

Իլթէ թաշրալարտա կէօրիւլէն չիտտէթը ֆաղը պու էսպապտան իլէրու կէլմէքտէ օլտուղունտան իրատ իթտիյի միզ եօլտա վէ եալստ տահա միւնասիպ վէ միւքէմէլ սիւրէթտէ պիր թաղըմ թէտապիրէ թէչէպպիւս օլունուր իոէ, էլիմիզտէ օլան հագ ֆէյլ եինէ մահսուլ եէրինէ ալթուն եէթիչտիւրէճէյինտէ վէ գապիլիյէթը արղիյէ իլէ մինասիպէթը մէվգըլէյի ճէմ իթմէթիքճէ տիւնեատա հիչ միսի օլմայան մէմալիքը Օսմանիյէ օ զէման իչինտէ էվլէլէրի կիպի չիմտի տալի ճիհանա մէտէնիյէթ սէրվէթի օլմագընա չիւրհէ եօղ տուր: Մ. Գ.

— Եէվմը Պայրամը մէսուտինտէ ղաթը հաղըթը Միւլիւքեանէնին պիլ ճիւմլէ թէպապլէրի մէսէրրէթ վէ չատիւմանի օլմագտա իքէն, պաղըլարը բիւր չէյմը եաչ իլէ եաս ու քէտէր իչինտէ պուլունմագտա տըրլար:

Պունու տէմէք իլէ էրմէնի Գաթօլիյի Սուրը Ֆալուր հաթահանէսինի վէ Սամաթիատա քեալին գըղլար մէքթէպիւնի թէֆհիմ իթմէք իսթէրիզ:

Իչպու իքի պապ մահալլէր հիւքիւմէթը Սէնիյէնին եէվմիյէ էթ վէ էքմէք սատագաթընա մաղհար վէ նաիլ օլմագտա պուլունմագտա իքէն, պիր հաթիթատան պէրու տիր քի չու ինայէթ վէ իհասն գաթ օլունմուլ տուր, չիւնքիւ հիւքիւմէթը Սէնիյէ իչպու սատագաթը ալսղ իտէն մէմուրլէրտէն Գաթօլիքիյին րէիսի էքրէմինտէն լանէթլէնմիչ բաթըլիյին միհրինի թալէպ իթմէքտէ տիր:

Մէհմուրանը մէրգուլուն վիճտանլէրի իսէ մէրգուլմ բաթըլիյի գապուլ իթմէտիքլէրի իչին տէմէք օլուր քի կէրէք հասթալար վէ կէրէք գըղ չօնուգլար տալիմիւլ էֆգաթ սատագաթտան մահրուլմ գալարագ աճըղ իլէ թէպտիլը մէզհէպ իթմէլէրինէ իճպար օլունուլարար:

Զաթը հաղըթը Փատիչհիլէրինին մէրհամէթը Շահանէ վէ Փէտէրանէլէրի էկէրի պիչարէկեանէ թային թայինաթ թախսիս պուլուրմուլար իսէ անլէրին ֆաղը ու հալլէրինէ մէրհամէթէն տիր, տէյիլ քի վիճտան վէ մէզհէպլէրինէ րալէթէն: (Գոյի)

Էվլէլիսի կիւն Խալամ պաղչէպանըն պիրի պաղչէսինտէ չալըչմագտա իքէն գօմչսուլ պուլունան եաշլը պիր րէնճի (արապ) գարըսը ղայէթ չիտտէթ իւրըս իլէ բէնճիլէյէ չըղըպ նիչին պանա պագտըն տէյու պաղչէվանը թէքտիր իտէր իտի, մէրգուլմ իսէ պէնիմ սանա պագմամ տան իսէ պաղչէմտէ պագըլաճագ բէք չօղ կիւզէլ չէյլէրիմ վար, սէնին չիրին կէօղլէրինէ նաղար իթմէքտէն իսէ պաղչէմին լահանալարընա պագմագըղըմ պանա տահա էլլէմ տիր տէյու իթայը ճէվապ իթմէսինի միւթէաաղըպ իսթիար արապըն պիր կէօղիւ ալիլ օլտուղու ճիհէթիյլէ քէսպը հիտտէթ վէ չիտտէթ իտէրէք պաղչէյէ էնիպ պաղչէվանը մէրգուլուն տէյնէկ իլէ պաշըն տարպ իլլէյիպ աղըրճա ճէհը իլլէմիչ տիր:

— Պիր մահ աղտէմ Պօսնատան Տէր Սատտէթէ կէլմէքտէ օլան բօսթայը էչգըլայլէր ուրուպ Սըրպա ֆիրար իթմիլլէր իտի քի չէնթ կիւն սօնրա հիւքիւմէթը մահալիյէ պու հայտուլթարը էլտէսթ իթմիչ տիր:

Իչպու էչգըլայլէրին եանլարընտա բօսթանըն աղճէսինտէն մատա ֆաղա օլարագ հայը մէպլաղ տալի պուլունմուլ վէ գարիպէն ըիֆագաթը ղապթիլէր իլէ Ստամպուլ կէթիլիլէճէք տիր: (Գոյի)

Թ Է Լ Է Կ Ը Ա Ֆ Ի Յ Է

Վիէննա 28 թըչ. սանի:

Իմէրաթօր, մէճիսը ումուլիտէ թագտիմ գըլընան լաիհայը գապուլ իթտիքտէն սօնրա Գօնթ Սնտրասի իլէ պէրապէր Պատ ճանիպինէ աղիմէթ իլլէտի:

Բիֆաթ պէյ Սսիթանէյէ միւթէվէճիհէն հարաքէթ իլլէտի, էրքեանը հարպ ղապիթանընը Բուս լիսանընը թահսիլ իյլէմէլէրի իչին սէր ապքէր էմը իլլէտի:

Իթալիա քէզա:

Բօմա սէֆիրի Սարգիս պէյ իթիւմատնամէսինի Գրալ Վիլթօր Էմմանուէլ հաղըթլէրինէ թագտիմ իլլէտի:

Քէզա Բօմա:

Աւսթրիատան կէլէնլէր իչին իճրա օլունան գարանթինանըն միւտտէթի թէճտիտ օլունտու:

Ս Ա Ր Ր Ա Ֆ Ի Յ Է

1872 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 21

Լիրայի Օսմ. 100 ղըչ հիսապիլէ	
Ինկիլիզ միսսը	110 10
Ֆրանսըզ	87 20
Բօլ	89 20
Քրիմից	51 25
Մէհիտիյէ	1 10
Պէշիք	104 25
Մէթալիք	104 50

ԳԱԼԱՍԱ ԲԻԱՑԱՍԸ

Նոյեմբ. 20	ապրիլ-գալիստը	50 30
22	ապրիլ-ալըսը	50 24
23	ապրիլ-գալիստը	50 25
25	ապրիլ-ալըսը	50 29

1863	Իսթիգրաղը
1863	«
1869	«
Սօիէթէ ժէնէրալ	
Գրէտի	« Գրէտի քէտիք
Աւստրօ-թիւրք	
Շըմէնտըֆէր	
Թրամլէյ	

Ի Լ Ա Ն Ա Ր

ՔիւրուլէԳ ԷՎ

Պէյ օղլունտա Աղա համամը սօգաղընտա 9 նումէրօլու քեալիլ խանէ 14 օ տա պիր գուլու վէ սարնիլ վէ իքի թաթիլը պաղճէ իլէ մահտուտ էլ եէօլմ քիւրալը օլուպ թալէպիլսի ղուհուրինտէ մաթպամըղա միւրաճաթ իլլէմէլէրի:

ՀՈՌՎԱԹԵԱԿԱՆ

ՔիւրուլէԳ ԷՎ ՎԱՐԴԱՊԵՏՈՒԹԻՆ

Սոյն կարեւոր գրքոյկը կը ծախուի ի տպարանի Սէտայը Հաղըգէթ:

ՍԱՀԻԳԻ	ԻՄԹԻՑԱԶ ՎԷ ՄԷՍՈՒԼԸ ՂԱԶԷԹԱ
	ՄԻԲՍԵԼ ԷՄԵԼԻՃԵԱՆ
	ՂԱԼԱԹԱ
Ն. 19	ԷՐՄԵՆԻ ՔԻԼԻՍԱՍԸ ՍՕԳԱԼԸ
	ԽԱՆԸ ՔԵԳԻՐ